

Briuselis, 2020 04 22
COM(2020) 163 final

2020/0065 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl išskirtinės makrofinansinės paramos teikimo plėtros ir kaimyninėms šalims
partnerėms per COVID-19 pandemijos krizę**

{SWD(2020) 63 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

COVID-19 pandemija jau išplito visame pasaulyje. Virusų užsikrėtė daugiau kaip 2 mln. žmonių ir beveik 140 000 iš jų dėl šio viruso mirė (PSO balandžio 17 d. duomenimis). Pirminis atsakas sutelktas į gyvybių gelbėjimą visame pasaulyje, imantis įvairių priemonių viruso plitimui sustabdyti ir sveikatos priežiūros sistemoms stiprinti. Dėl daugelio šių priemonių visuomenė ir ekonomika atsidūrė aklavietėje, tačiau kompromiso renkantis, ar gelbėti gyvybes, ar išsaugoti darbo vietas, negali būti. Priešingai, suvaldyti virusą yra būtina tiek ekonominio, tiek socialinio vystymosi sąlyga.

Taip pat skubiai įgyvendinamos krizės ekonominių padarinių mažinimo priemonės. Nepaisant šių priemonių, dėl pasaulinio nuosmukio ir didelės įtampos finansų rinkose poveikio dauguma, jei ne visos, plėtros ir kaimyninės šalys partnerės šiais metais patirs nuosmukį. Nors šios krizės priežastis įvairiose šalyse yra ta pati, jos trukmė ir sunkumas gali skirtis, priklausomai nuo jų ekonominės struktūros ir gebėjimo imtis veiksmingų kovos su krize priemonių. Žlungant prekybai ir apskritai didėjant nenorui rizikuoti besiformuojančiose rinkose, nuosmukis kelia didelę įtampą jų mokėjimų balansui (MB). Priklausomai nuo viruso išplitimo ir jo ekonominių padarinių, taip pat kyla aiški ir neišvengiama rizika, susijusi su socialiniu stabilumu ir saugumu, o šalutinis poveikis gali išplisti visame regione ir už jo ribų.

Tokiomis aplinkybėmis Europos Komisija siūlo panaudoti makrofinansinę paramą (MFP) dešimčiai kaimyninių šalių partnerių paremti per COVID-19 krizę.

MFP yra ES reagavimo į išorės krizes priemonių rinkinio dalis. Ji naudojama MB krizės atvejais kartu su išmokomis pagal susitarimą su TVF, dėl kurio parengta sutarta ekonominių reformų programa. Šioje išskirtinėje situacijoje Komisija siūlo taikyti **MFP programas taip pat ir toms šalims partnerėms, kurios gauna skubų finansavimą iš TVF**, ir jos gali būti vykdomos be išankstinių veiksmų ir (arba) sąlygų, pavyzdžiui, taikant Greito finansavimo priemonę. Todėl ši krizinė MFP **bus trumpesnė** (12 mėnesių vietoj 2,5 metų) ir ją sudarys tik **dvi išmokos**. Pirmoji dalis bus išmokėta kuo greičiau, kai tik bus priimtas sprendimas dėl MFP ir pasirašytas atitinkamas susitarimas dėl susitarimo memorandumo su kiekviena paramos gavėja. **Antroji dalis bus išmokėta, kai bus įvykdytos sąlygos**, kurios bus išsamiai išdėstytos susitarimo memorandumuose. Kaip ir bet kokios MFP atveju, kiekvienai šaliai partnerei nustatomos konkrečios sąlygos, siekiant užtikrinti, kad jos atitiktų visus reikalavimus pagal MFP priemonę siekiant: skatinti makroekonominį stabilumą kartu gerinant bendrą makroekonominį valdymą, stiprinant ekonomikos valdymą bei didinant skaidrumą ir gerinant sąlygas tvariam augimui atkurti. Be to, jos turės būti suformuluotos taip, kad jas būtų įmanoma įgyvendinti per trumpesnę laikotarpį ir besitęsiančios pandemijos aplinkybėmis.

Europos Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą **dešimčiai šalių partnerių suteikti MFP, kurios bendra suma sudarytų 3 mlrd. EUR**. Pagalba būtų teikiama vidutinės trukmės paskolų pavidalu.

Siūloma ES MFP siekiama padėti šalims partnerėms patenkinti dalį jų neatidėliotinų išorės finansavimo poreikių, susijusių su šiuo metu įgyvendinamomis TVF programomis, taip sumažinant jų ekonomikos trumpalaikį mokėjimų balanso pažeidžiamumą, susijusį su COVID-19 krize. Siūloma pagalba būtų remiamas išorės stabilizavimas ir taip valdžios institucijoms būtų suteikta politinių galimybių įgyvendinti priemones, skirtas ekonominiams COVID-19 krizės padariniams šalinti, kartu skatinant įgyvendinti reformas, kuriomis

siekiama gerinti makroekonominį valdymą, ekonomikos valdymą ir didinti skaidrumą, taip pat sudaryti sąlygas tvariam augimui atkurti.

Siūloma MFP atitinka ES plėtros ir kaimynystės strategijų tikslus. Tai būtų ženklas šalims partnerėms regione, kad ES yra pasirengusi jas remti per šią precedento neturinčią krizę. Todėl Komisija mano, kad siūlomo dydžio ir pobūdžio MFP operacijai taikomos išankstinės politinės ir ekonominės sąlygos yra tenkinamos.

Siūloma MFP apima Albanijos Respubliką, Bosniją ir Hercegoviną, Gruziją, Jordanijos Hašimitų Karalystę, Kosovą*, Moldovos Respubliką, Juodkalniją, Šiaurės Makedonijos Respubliką, Tuniso Respubliką ir Ukrainą. Tačiau padėtis vis dar kinta, o COVID-19 krizė sukelia vis daugiau problemų ir kitose šalyse. MFP gali būti teikiama ir kitoms reikalavimus atitinkančioms šalims, kurioms mokėjimų balanso sunkumų gali iškilti vėliau. Komisija taip pat inicijuos diskusiją dėl MFP priemonės taikymo srities ir jos sąveikos su kitomis ES išorės politikos sritimis.

MFP suma nustatoma remiantis preliminarium šalių partnerių likusių išorės finansavimo poreikių įvertinimu ir atsižvelgiant į jų pajėgumą save finansuoti nuosavais ištekliais, visų pirma jų turimomis tarptautinėmis atsargomis, taip pat TVF ir Pasaulio banko teikiamais ištekliais. Nustatant pagalbos sumą taip pat atsižvelgiama į poreikį užtikrinti sąžiningą ES ir kitų pagalbos teikėjų naštos pasidalijimą, taip pat į jau įgyvendinamas kitas ES išorės finansavimo priemones bei viso Sąjungos dalyvavimo pridėtinę vertę.

Plėtros partnerės

Dėl artimų ekonominių santykių su kai kuriomis labai paveiktomis ES valstybėmis narėmis, turizmo svarbos ir didelių refinansavimo poreikių Albanija yra ypač pažeidžiama pandemijos ekonominių pasekmių. Riboti sveikatos sektoriaus pajėgumai ir 2019 m. lapkričio mėn. žemės drebėjimo padaryta žala, kuriai jau išnaudotos ribotos fiskalinio manevravimo galimybės, dar labiau apsunkina padėtį. Nepaisant to, vyriausybė greitai patvirtino maždaug 2 % BVP dydžio politinės paramos priemones, skirtas nukentėjusioms įmonėms ir namų ūkiams, taip pat sveikatos sektoriui. Pagal patikslintą biudžetą 2020 m. fiskalinis deficitas turėtų siekti 4 % BVP, o valstybės skola galėtų padidėti iki daugiau kaip 69 % BVP, nors tai skamba optimistiškai. Tarptautinės institucijos prognozuoja, kad realusis BVP šiais metais sumažės maždaug 5 %. Be fiskalinio deficito, vyriausybė turi refinansuoti 545 mln. EUR (3,8 % BVP) užsienio skolos grąžinimą. Iš pradžių buvo planuojama, kad ši suma bus iš dalies padengta išleidžiant 500–600 mln. EUR vertės euroobligacijų, tačiau tikimybė rasti tokią didelę sumą rinkoje dabartinėmis sąlygomis atrodo mažai tikėtina. Finansavimo trūkumas gavus TVF paramą pagal Greito finansavimo priemonę, Pasaulio banko paskolas ir dotacijas pagal ES Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP) galėtų siekti 2,5 % BVP, arba apie 350 mln. EUR. Šiomis aplinkybėmis yra pagrindo skirti 180 mln. EUR MFP.

Bosnijoje ir Hercegovinoje COVID-19 pandemijos protrūkis stipriai pablogino jau ir taip sulėtėjusią ekonomiką: tai ypač paveikė transportą ir turizmą, taip pat darbuotojų perlaidas, kurios sudaro maždaug 5 % BVP ir yra svarbus pragyvenimo šaltinis, ypač mažesnes pajamas gaunantiems namų ūkiams. Naujausiose 2020 m. prognozėse numatoma, kad smarkiai išaugus nedarbiui ekonominė veikla gali sumažėti apie 10 %. Nepaisant gana

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

gerų nominalių fiskalinių rodiklių, šalies gebėjimas per trumpą laiką sukurti reikiamų fiskalinio manevravimo galimybių yra labai ribotas. Bosnijos valdžios institucijos jau paprašė TVF skirti iki 330 mln. EUR (beveik 2 % BVP) skubaus finansavimo. Dėl ekonomikos sulėtėjimo labai sumažės pajamos ir padidės pervedimai, todėl stipriai išaugs finansavimo poreikiai. Dabartiniai skaičiavimai rodo, kad gavus TVF (iki 330 mln. EUR, beveik 2 % BVP) ir Pasaulio banko (maždaug 20 mln. EUR, arba 0,1 %) įnašus likęs finansavimo trūkumas 2020 m. bus apie 500 mln. EUR (2,8 % BVP). Dėl prasto šalies kredito reitingo galimybės patekti į tarptautines finansų rinkas yra labai ribotos, o šalies finansų rinkose nepakanka išteklių šiems likusiems finansavimo poreikiams patenkinti. Šiomis aplinkybėmis yra pagrindo skirti 250 mln. EUR MFP.

COVID-19 pandemijos protrūkis ir su tuo susijęs ekonominės veiklos sustabdymas daro drastišką poveikį Kosovo ekonomikai, nes sutrikdyta prekyba ir finansiniai srantai. Perlaidomis, kurios sudaro daugiau kaip 10 % BVP, finansuojama didelė privataus vartojimo dalis, o paslaugų (daugiausia turizmo) teikimas diasporai mažina labai didelį prekybos prekėmis deficitą (daugiau kaip 40 % BVP). Kita Kosovo ekonomikos silpnoji vieta yra nestabilus privatusis sektorius, kuriame dominuoja labai mažos įmonės, turinčios ribotus likvidumo rezervus. Tokiomis aplinkybėmis realusis BVP 2020 m. turėtų sumažėti maždaug 5 %. Nepaisant gana gerų nominalių fiskalinių rodiklių 2019 m., fiskalinio manevravimo galimybės yra labai ribotos. Kosovas neturi galimybių patekti į tarptautines finansų rinkas (nes neturi kredito reitingo), beveik du trečdaliai visos jo skolos priklauso siaurai investuotojų bazei – Kosovo pensijų saugumo patikos fondui ir centriniam bankui tenka atitinkamai apie 38 % ir 23 % visos skolos. Sparčiai mažėjančios viešosios pajamos kartu su dideliais baziniais mokėjimais ir reagavimo į krizę priemonėmis kelia didelę likvidumo riziką. TVF apskaičiavo, kad balandžio–birželio mėn. valdžios sektoriaus pajamos sumažės 50–60 %, palyginti su praėjusiais metais, o laikinoji vyriausybė patvirtino 180 mln. EUR neatidėliotinų priemonių paketą. Numatoma, kad vyriausybės banko sąskaitos likutis, kuris jau buvo mažesnis už teisiškai nustatytą 4,5 % BVP ribą, 2020 m. toliau mažės iki 2,5 % BVP. Kosovas paprašė skubios 51,6 mln. EUR TVF paramos likvidumui padidinti pagal Greito finansavimo priemonę ir balandžio 10 d. TVF valdyba ją patvirtino. Remiantis dabartinėmis projekcijomis, likęs finansavimo trūkumas yra apie 210 mln. EUR. Šiomis aplinkybėmis yra pagrindo skirti 100 mln. EUR MFP.

Dėl labai didelės priklausomybės nuo turizmo sektoriaus ir didelių išorės finansavimo poreikių Juodkalnija itin stipriai jaučia pandemijos sukeltas ekonomines pasekmes. 2020 m. Juodkalnija patiria didelį nuosmukį – tarptautinės institucijos prognozuoja, kad ekonomika susitrauks net 9 %. Turizmas – vienas iš labiausiai nukentėjusių sektorių – sudaro daugiau kaip 20 % BVP ir yra pagrindinis užsienio valiutos, užimtumo ir fiskalinių pajamų šaltinis. Tačiau dėl koronaviruso plitimo valdymo priemonių turizmas ir kelionės sustojo kaip tik prieš pat intensyvią turizmo sezoną. Nepaisant ribotų fiskalinio manevravimo galimybių, vyriausybė greitai patvirtino maždaug 2 % BVP dydžio politinės paramos priemones, kad padėtų ekonomikai įveikti pandemijos pasekmes. Priemonės visų pirma susijusios su mokesčių ir socialinių įmokų mokėjimo atidėjimu, paskolų grąžinimo ir nuomos mokesčių už valstybei priklausančio turto nuomą moratoriumu, taip pat subsidijomis įmonėms ir darbuotojams. Preliminariais Finansų ministerijos skaičiavimais, 2020 m. fiskalinis deficitas padidės iki daugiau kaip 7 % BVP, o valstybės skola padidės dar 2,6 procentinio punkto (p. p.) iki 82 % BVP – tai didžiausias rodiklis regione. Finansavimo trūkumas gavus TVF bei Pasaulio banko paskolas ir ES dotacijas galėtų siekti apie 120 mln. EUR. Šiomis aplinkybėmis yra pagrindo skirti 60 mln. EUR MFP.

Šiaurės Makedonijos ekonomika labai sutrikdyta, nes plataus masto socialinio izoliavimo priemonės daro didžiulį poveikį gamybos apimčiai ir užimtumui, taip pat stipriai nukentėjo išorės prekybos veikla. Dabartinės projekcijos rodo, kad 2020 m. realusis BVP sumažės apie 4 %. Vyriausybė ėmėsi ryžtingų priemonių, kad balandžio ir gegužės mėn. paremtų MVĮ likvidumą ir užimtumą labiausiai paveiktuose sektoriuose. Tačiau fiskalinio manevravimo galimybės, reikalingos socialiniams ir ekonominiams krizės padariniams įveikti, yra ribotos. Vyriausybė tikisi, kad geriausiu atveju 2020 m. pajamos sumažės 20 %, palyginti su pradiniu biudžetu, ir planuoja perskirstyti išlaidas nedidindama viršutinės ribos. Remiantis 2019 m. BVP, tai reikštų, kad deficitas sieks apie 8 %. Numatoma, kad privačių asmenų pervedimai iš užsienio, įskaitant darbuotojų perlaidas, taip pat tiesioginių užsienio investicijų srautai gerokai sumažės, todėl sumažės rezervo aprėptis. Be to, 2020–2021 m. vyriausybė ir valstybės įmonės susiduria su akivaizdžiai dideliais vidaus ir išorės refinansavimo poreikiais, kurių bendra suma siekia 1,65 mlrd. EUR (apie 7,3 % 2019 m. BVP kiekvienais iš tų dvejų metų). Tai apima 500 mln. EUR vertės 2014 m. euroobligacijų, 2015 m. euroobligacijų dalių ir 2013 m. Pasaulio banko politinės garantijos amortizaciją, taip pat Viešosios valstybės kelių įmonės, kuriai pavesta įgyvendinti svarbios kelių transporto infrastruktūros projektą, didelių komercinių užsienio paskolų grąžinimą. Vyriausybė paprašė 177 mln. EUR dydžio TVF pagalbos pagal Greito finansavimo priemonę ir Pasaulio banko paskolos. Dabartiniais skaičiavimais, gavus TVF, Pasaulio banko ir ES dotacijų finansavimą likęs finansavimo trūkumas sieks apie 330 mln. EUR. Šiomis aplinkybėmis yra pagrindo skirti 160 mln. EUR MFP.

Rytinės kaimyninės šalys

Sparčiai augant finansavimo poreikiams Gruzija šiais metais patirs didelį nuosmukį. Koronaviruso sukelta krizė daro didelį poveikį Gruzijos ekonomikai. Remiantis naujausiais skaičiavimais, kuriuose atsižvelgta į viruso poveikį, 2020 m. ekonomika susitrauks maždaug 4 %. Numatoma, kad dėl krizės poveikio švelninimo priemonių išlaidų, išaugusių sveikatos priežiūros išlaidų ir sumažėjusių pajamų fiskalinis deficitas 2020 m. padidės iki maždaug 8 % BVP. Gruzijos mokėjimų balansas taip pat pablogės dėl sumažėjusių pajamų iš paslaugų (ypač turizmo) eksporto, mažesnių perlaidų, tikėtina mažesnių TUI įplaukų ir portfelinių investicijų išvežimo. TVF preliminarai apskaičiavo, kad 2020–2021 m. išorės finansavimo trūkumas sudarys apie 1,6 mlrd. USD, ir šiam trūkumui padengti Gruzijai reikės tarptautinių partnerių pagalbos. Balandžio 14 d. valdžios institucijos su TVF sudarė tarnybų lygmens susitarimą dėl dabartinės (beveik visiškai išmokėtos) išplėstinės fondo priemonės (EŽF) programos padidinimo maždaug 375 mln. USD suma, iš jos 308 mln. USD turi būti išmokėta 2020 m. Taip pat vyksta derybos su Pasaulio banku, ADB, AFD, KfW ir EIB dėl jų paskolų, skirtų reformoms įgyvendinti, padidinimo. Gruzijoje vykdoma MFP programa, pagal kurią 2020 m. antrąjį ketvirtį numatoma išmokėti paskutinę – 25 mln. EUR – dalį, jei bus įvykdytos sutartos politinės sąlygos; dauguma jų jau įvykdytos. Apskritai, remiantis dabartine informacija, numatomam šių metų finansavimo trūkumui padengti dar reikia apie 900 mln. USD. Kadangi yra didelė tikimybė gauti įnašų iš kitų kreditorių, yra pagrindo vykdyti naują 150 mln. EUR vertės MFP programą.

Numatoma, kad priemonių, kuriomis siekiama sustabdyti COVID-19 viruso plitimą, poveikis ir pasaulinio nuosmukio padariniai 2020 m. labai paveiks Moldovos Respublikos (toliau – Moldova) ekonomiką. Krizę daugiausia atspindi sumažėjusios perlaidos (jos Moldovoje sudaro 15 % BVP) ir prekyba su nuo krizės nukentėjusiomis šalimis, visų pirma ES valstybėmis narėmis. Manoma, kad 2020 m. Moldovos ekonomika patirs nuosmukį, o mokėjimų balansas ir viešieji finansai dėl krizės patirs stiprų spaudimą. Preliminariai apskaičiuota, kad 2020 m. išorės finansavimo trūkumas sieks 800 mln. USD

(apie 7 % BVP), o fiskalinio finansavimo deficitas – 10,5 mlrd. MDL (apie 550 mln. USD). Moldova turi šiek tiek politinių galimybių atlaikyti sukrėtimus, nes vykdant trejų metų TVF išplėstinės fondo priemonės (išplėstinės kredito priemonės) programą tiek valstybės skola, tiek tarptautinės atsargos pastaraisiais metais keitėsi teigiama linkme, bet tai negali tęstis ilgai ir aiškiai tam yra ribos. TVF yra pasirengęs Moldovai skirti apie 240 mln. USD (220 mln. EUR) skubią paramą ekonominiam COVID-19 krizės poveikiui sušvelninti. Moldovoje vykdoma MFP programa, pagal kurią gali būti išmokėtos antroji ir trečioji dalys (iš viso 70 mln. EUR), jei iki programos pabaigos 2020 m. liepos mėn. bus įvykdytos sąlygos. Be to, jau paskelbti 200 mln. EUR vertės kreditai iš Rusijos (jie visų pirma buvo skirti investicijoms į infrastruktūrą 2020 m.) galėtų būti perskirstyti krizės padariniams šalinti. Tačiau turint omenyje ribotą Moldovos prieigą prie tarptautinių kapitalo rinkų, jos išorės finansavimo trūkumui padengti reikėtų papildomos pagalbos. Šiomis aplinkybėmis yra pagrindo vykdyti naują 100 mln. EUR vertės MFP programą.

Šiais metais Ukrainoje vėl jaučiamas spaudimas makrofinansiniam stabilumui, ypač po staigios vyriausybės pertvarkos kovo mėn. pradžioje, kuri sutapo su koronaviruso protrūkio sukelta krize. Kovo mėn. viduryje finansų rinkos sąlygos smarkiai pablogėjo, kai valstybės euroobligacijų pajamingumas padidėjo beveik trigubai, o vėliau stabilizavosi ties maždaug 8 %, palyginti su 4,4 % sausio mėn. pabaigoje. Dėl neigiamo pasitikėjimo poveikio, kurį paskatino tikėjimas, kad ekonomika susitrauks (2020 m. prognozės svyruoja nuo 4 % iki 9 %), išaugo užsienio valiutos paklausa. Antroje kovo mėn. pusėje Ukrainos nacionalinis bankas turėjo parduoti valiutos už 2,2 mlrd. USD ir taip sumažinti savo oficialias tarptautines atsargas daugiau kaip 8 %, palyginti su 2020 m. vasario mėn. pabaigoje turėta 27 mlrd. USD suma. Patikslintame 2020 m. biudžete, kurį parlamentas patvirtino balandžio 13 d., numatyta skirti 2,5 mlrd. EUR koronaviruso fondui neatidėliotinoms kovos su COVID-19 plitimu priemonėms finansuoti. Atsižvelgiant į tikėtiną valstybės finansų būklės pablogėjimą dėl ekonomikos nuosmukio ir papildomas su krize susijusias išlaidas, bendras 2020 m. biudžeto deficitas patikslintas iki 7,5 % BVP, t. y. 11 mlrd. USD. Nors dalis biudžeto deficito gali būti finansuojama iš vietos išteklių, vyriausybė taip pat turi grąžinti 5 mlrd. USD išorės skolos, kurios terminas sueina 2020 m. TVF vertinimu, bendras išorės finansavimo trūkumas 2020 m. bus apie 12 mlrd. USD. Atsižvelgdamas į tai, TVF sutiko padidinti savo neseniai suderėtą trejų metų programos sumą nuo 5,5 mlrd. USD iki 10 mlrd. USD, iš jų 3,5 mlrd. USD bus galima panaudoti šiais metais. Kartu su Pasaulio banko paskola ir likusia 500 mln. EUR paskolos dalimi pagal dabartinę ES MFP programą, kurios sąlygos yra įvykdytos ir kuri turėtų būti išmokėta 2020 m. antrąjį ketvirtį (kai tik bus įgyvendinti naujosios TVF programos išankstiniai veiksmai), turima finansavimo suma sudaro apie 5 mlrd. USD. Likęs 12 mlrd. USD trūkumas turėtų būti padengtas papildomu oficialiu finansavimu arba panaudojant oficialias tarptautines atsargas. Šiomis aplinkybėmis yra pagrindo vykdyti naują MFP programą, kurios bendras finansinis paketas būtų 1,2 mlrd. EUR.

Pietinės kaimyninės šalys

Jordanijoje ekonominio nuosmukio išvengti neįmanoma, nes didėja spaudimas mokėjimų balansui, rodantis ribotą šalies politinę erdvę. Manoma, kad koronaviruso protrūkis turės didelį poveikį Jordanijos ekonomikai: dėl to sutriks prekybos srautai, pasaulinės vertės grandinės ir turizmas. Turėdama mažai fiskalinio manevravimo galimybių, Jordanija iki šiol ėmėsi daugiausia pinigų politikos priemonių, kad suvaldytų ekonomikai daromą žalą. Tačiau dėl bendro lokdauno tokių priemonių veiksmingumas yra ribotas. Tikėtina, kad 2020 m. ekonomika patirs nuosmukį, kuris turės sunkių pasekmių jau ir taip aukštam nedarbo lygiui (maždaug 19 % 2019 m. pabaigoje). Fiskalinis deficitas turėtų padidėti iki daugiau kaip 5 % BVP, visų pirma dėl numatomo mokestinių pajamų

sumažėjimo. Taigi tikėtina, kad bendroji valstybės skola 2020 m. viršys 100 % BVP. Siekiant nepadidinti palūkanų normos naštos ir palaikyti skolos tvarumą, bus labai svarbu užtikrinti skolinimą lengvatinėmis sąlygomis fiskaliniam deficitui padengti. Dar prieš koronaviruso protrūkį Jordanija susidūrė su dideliais išorės finansavimo poreikiais. Todėl 2020 m. sausio mėn. ES patvirtino 500 mln. EUR vertės MFP operaciją. Dėl COVID-19 krizės šie poreikiai dar labiau išaugo. Numatoma, kad einamosios sąskaitos deficitas padidės dėl staigaus turizmo nuosmukio, o smarkiai išaugus palūkanų normoms besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių finansų rinkose galėtų kilti rizika 1,25 mlrd. USD euroobligacijų, kurių terminas sueis 2020 m. spalio mėn., refinansavimui. Remiantis turima informacija, reikia padengti 1,5 mlrd. USD šių metų finansavimo trūkumą, todėl yra pagrindo papildomai skirti 200 mln. EUR MFP paramos. Ši suma, kartu su esama MFP programa, iš viso sudarys 700 mln. EUR.¹

Stiprėjant ekonomikos krizei dideliems finansavimo poreikiams Tunise patenkinti reikalinga tarptautinė parama. 2020 m. Tunisas greičiausiai patirs nuosmukį, nes ekonominę veiklą gerokai stabdys sumažėjusi pasaulinė paklausa ir kovo mėn. viduryje įvestų koronaviruso plitimo valdymo priemonių poveikis. Nors siekiant sušvelninti ekonominę krizės poveikį buvo imtasi pinigų politikos ir fiskalinių priemonių, makroekonominis disbalansas išlieka, politikos galimybės tebėra ribotos, o išorės finansavimo poreikiai per metus turėtų dar padidėti. Dėl ekonomikos nuosmukio bus jaučiamas didelis spaudimas užimtumui ir socialiniam stabilumui. Tai taip pat labai pakenks biudžetui, sumažins pajamas ir darys papildomą spaudimą išlaidoms, skirtoms ekonomikai ir sveikatos priežiūros sistemai remti. Todėl tikėtina, kad 2020 m. gerokai išaugs fiskalinis deficitas ir padidės valstybės skola. Vyriausybė numato didesnę, nei planuota, fiskalinį deficitą (iki 4,3 % BVP), kuriam reikėtų mobilizuoti apie 1 mlrd. USD (arba 2,6 % BVP) papildomo išorės finansavimo. Mokėjimų balanso poreikiai bus dar didesni (apie 4,7 % BVP), turint omenyje numatomą pandemijos poveikį privačiajam sektoriui ir jo galimybėms gauti išorės finansavimą. Dėl staigaus perlaidų ir turizmo pajamų sumažėjimo (daugiau kaip 7 % BVP), nepaisant kritusių naftos kainų, taip pat sumažės užsienio valiutos keitimo pajamos. 2020 m. vyriausybė greičiausiai negalės savo finansavimo poreikių patenkinti vidaus ir tarptautinėse rinkose, todėl paprašė TVF suteikti 753 mln. USD (100 % kvotos) dydžio pagalbą ekstremaliosios situacijos atveju. Šiais metais vyriausybei reikia apie 3,5 mlrd. USD išorės finansavimo, o didžiausios išmokos balandžio ir birželio mėn. darys spaudimą likvidumui. Be to, numatoma, kad finansavimo poreikiai toliau didės kartu su COVID-19 fiskaliniu poveikiu ir atsaku į jį, prieiga prie finansų rinkų visus metus išliks labai sudėtinga, o numatytos 1,1 mlrd. USD rinkos emisijos nebegalima laikyti savaime suprantamu dalyku. Remiantis turima informacija, reikia padengti maždaug 2,5 mlrd. EUR šių metų finansavimo trūkumą, ir yra pagrindo vykdyti 600 mln. EUR vertės MFP programą.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūloma MFP operacija vykdoma labai išskirtinėmis ypatingos skubos aplinkybėmis, susijusiomis su visuotine koronaviruso pandemija. Ji atitinka ES įsipareigojimą remti plėtos ir kaimynines šalis partneres, šiuo metu patiriančias ekonominių sunkumų. Ji taip pat atitinka MFP priemonės naudojimo principus, t. y. išskirtinio pobūdžio, išankstinių politinių sąlygų, papildomumo, sąlygiškumo ir finansinės drausmės. Visu MFP operacijų laikotarpiu Komisija,

¹ Jei bus greitai priimtas *omnibus* sprendimas dėl MFP, Komisija planuoja sujungti šio sprendimo dėl MFP Jordanijai ir 2020 m. sausio mėn. priimtos 500 mln. EUR MFP įgyvendinimą. Tai reikėtų, kad su Jordanija būtų susitarta dėl vieno susitarimo memorandumo, pagal kurį pirmoji ir antroji išmokos apimtų paskolos dalis pagal abu sprendimus, o trečioji išmoka būtų mokama išimtinai pagal 2020 m. sausio mėn. sprendimą. Būtų laikomasi abiejuose sprendimuose nustatytų pagalbos teikimo laikotarpių.

glaudžiai bendradarbiaudama su Europos išorės veiksmų tarnyba, ir toliau stebės ir vertins, kaip laikomi šių kriterijų, įskaitant išankstinių politinių sąlygų vertinimą.

Igyvendindama pagalbą, Komisija užtikrins suderinamumą su naujausiomis ir vykdomomis MFP operacijomis, visų pirma operacijomis, vykdomomis pagal šiuos MFP sprendimus:

- 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2016/1112, kuriuo Tunisui suteikiama papildoma makrofinansinė pagalba;
 - 2017 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 1565/2017 suteikti Moldovos Respublikai makrofinansinę paramą;
 - 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2018/598 dėl tolesnio makrofinansinės paramos teikimo Gruzijai;
 - 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2018/947 dėl tolesnio makrofinansinės pagalbos teikimo Ukrainai;
 - 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 33/2020, kuriuo Jordanijos Hašimitų Karalystei suteikiama papildoma makrofinansinė parama.
- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

ES mobilizuoja visas turimas priemones ir glaudžiai koordinuoja veiksmus su valstybėmis narėmis, taip pat su Europos finansų įstaigomis, kad būtų užtikrintas veiksmingas išorės atsakas į COVID-19 krizę laikantis Europos komandos principo. ES MFP yra šios strategijos dalis, skirta plėtros ir kaimynystės politikos regionams, ją papildanti iš viso 3,87 mlrd. EUR dotacijų suma, mobilizuota pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę ir Europos kaimynystės priemonę, įskaitant dotacijų ir paskolų derinimą ir įnašus finansinėms priemonėms, pasinaudojant Kaimynystės investicijų platforma ir Vakarų Balkanų investicijų forumu. Be to, ir toliau bus teikiamos paskolos viešojo ir privačiojo sektorių investicijoms pagal Europos investicijų banko išorės skolinimo įgaliojimą. Kaimyninės šalys taip pat galės pasinaudoti investicijų programomis, kurioms suteikta 0,5 mlrd. EUR garantijų iš Europos tvaraus vystymosi fondo, ir kurios daugiausia skirtos MVĮ finansuoti.

ES MFP paremtų valdžios institucijų pastangas priimti tinkamą trumpalaikių makroekonominės politikos ir struktūrinių reformų sistemą ir taip padidintų bendro ES dalyvavimo pridėtinę vertę, o kartu ir visų ES intervencinių veiksmų, įskaitant veiksmus pagal kitas finansines priemones, efektyvumą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis šio pasiūlymo pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 212 straipsnis. Dabartiniu skubos atveju šis pasiūlymas taip pat galėtų būti grindžiamas SESV 213 straipsniu. Vis dėlto Komisija nusprendė jį pateikti remdamasi SESV 212 straipsniu ir laikytis įprastos teisėkūros procedūros visapusiškai dalyvaujant Europos Parlamentui. Komisija tikisi Europos Parlamento ir Tarybos bendradarbiavimo, kad jis būtų priimtas greitai.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymas nepriklauso išimtinai ES kompetencijai. Subsidiarumo principas taikomas tokiu mastu, koku paramos gavėjos makroekonominio stabilumo atkūrimo trumpuoju laikotarpiu tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti pačios, todėl jų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu. Pagrindinės priežastys – didesnis mastas ir lengvesnis paramos teikėjų veiklos koordinavimas, kad pagalba būtų kuo veiksmingesnė.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą: juo nesiekama daugiau, negu būtina minėtiems makroekonominio stabilumo atkūrimo trumpuoju laikotarpiu tikslams pasiekti, sumažinant galimo įsipareigojimų neįvykdymo riziką, ir neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti.

Atsižvelgiant į paramos gavėjos išorės finansavimo poreikių dydį 2020 ir 2021 m., pagalbos suma padengs palyginti nedidelę šių poreikių dalį. Atsižvelgiant į pagalbą, kurią jos prašančioms šalims įsipareigojo suteikti kiti dvišaliai ir daugiašaliai paramos teikėjai ir kreditoriai, laikoma, kad ši ES tenkanti dalis yra tinkama.

- **Priemonės pasirinkimas**

Projektų finansavimas arba techninė pagalba nebūtų tinkamos arba pakankamos priemonės šiems makroekonominiais tikslams įgyvendinti. Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausias MFP privalumas yra galimybė ją suteikti skubiai, kad būtų sumažinti dabartiniai paramos gavėjų išorės finansiniai suvaržymai ir būtų padedama kurti stabilią makroekonominę sistemą, kartu skatinant tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Kadangi teikiant MFP padedama sukurti bendrą tinkamą pagrindą makroekonominiai ir struktūrinei politikai vykdyti, ši pagalba gali padidinti kitų ją gaunančiose šalyse vykdomų veiksmų, finansuojamų pagal kitas siauresnio profilio ES finansines priemones, veiksmingumą.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Visoms MFP operacijoms taikomas *ex post* vertinimas, kuris paprastai atliekamas per dvejus metus nuo teisėkūros procedūra priimame sprendime nustatyto paramos teikimo laikotarpio pabaigos. Tikslas yra dvejopas: i) analizuoti MFP poveikį paramos gavėjos ekonomikai, ypač jos išorės pozicijos tvarumui; ii) įvertinti pridėtinę ES intervencijos vertę.

Iki šiol atliktuose vertinimuose daroma išvada, kad MFP operacijomis prisidedama prie didesnio paramos gavėjos išorės tvarumo, makroekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų vykdymo pažangos. MFP operacijos turėjo teigiamą poveikį paramos gavėjos mokėjimų balansui ir padėjo sušvelninti jos biudžeto suvaržymus. Jos taip pat lėmė šiek tiek didesnę ekonomikos augimą.

Visuose vertinimuose pabrėžiama, kad svarbus ES makrofinansinės paramos, palyginti su alternatyviais finansavimo šaltiniais, požymis yra labai palankios sąlygos, t. y. palyginti mažos palūkanų normos, ilgas terminas ir ilgas lengvatinis laikotarpis. Tai suteikia fiskalinio manevravimo galimybių ir prisideda prie valstybės skolos tvarumo.

Ex post vertinimais taip pat patvirtinama, kad ankstesnė MFP buvo įgyvendinama veiksmingai ir buvo gerai koordinuojama su kitomis ES programomis ir kitų paramos teikėjų (visų pirma TVF ir Pasaulio banko) programomis. Nustatyta, kad MFP politikos sąlygos skiriasi nuo TVF sąlygų, tačiau jas papildo ir (arba) sustiprina. Iš pastarojo meto patirties matyti, kad dvi nepriklausomos, bet koordinuojamos programos didina gebėjimą pasiekti rezultatų taikant papildomas sąlygas ir derinant finansinius išteklius.

Vertinimuose taip pat atkreipiamas dėmesys į kiekvienos MFP operacijos trūkumus, iš jų dažniausi yra nepakankamas jų matomumas ir kartais ilgas derybų procesas. Komisija toliau svarstys nustatytus trūkumus būsimame 2010–2020 m. vykdytų operacijų vertinime, kurį planuojama pradėti 2020 m. Šis vertinimas taip pat galėtų būti geras pagrindas tolesniam MFP priemonės taikymo srities ir kitų aspektų, taip pat jos sąveikos su kitomis ES išorės politikos priemonėmis svarstymui.

Visos užbaigtų MFP operacijų *ex post* vertinimų galutinės ataskaitos skelbiamos https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_lt.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

MFP teikiama kaip sudėtinė ES ir platesnio masto tarptautinio atsako į COVID-19 krizę dalis. Rengdamos šį MFP pasiūlymą, Komisijos tarnybos konsultavosi su Tarptautiniu valiutos fondu, kuris šiuo metu rengia didelės apimties finansavimo programas, taip pat su kitais daugiašaliais ir dvišaliais kreditoriais ir paramos teikėjais. Be to, Komisija nuolat palaikė ryšius su potencialių paramos gavėjų nacionalinėmis valdžios institucijomis.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlymas turi būti patvirtintas skubiai, todėl paramos gavėjos viešųjų finansų ir administracinių procedūrų kokybės ir patikimumo vertinimą atliks Komisija, o prireikus jai padės išorės ekspertai.

- **Poveikio vertinimas**

ES makrofinansinė parama yra skubi priemonė, skirta sumažinti šalių partnerių įsipareigojimų neįvykdymo ir ekonominio žlugimo rizikai, padedant patenkinti paramos gavėjų trumpalaikius išorės finansavimo poreikius ir kartu paremiant politikos priemones, kuriomis siekiama sustiprinti mokėjimų balanso bei fiskalinę būklę ir skatinti atnaujintą tvarų augimą. Todėl šiam MFP pasiūlymui netaikomas reikalavimas atlikti poveikio vertinimą pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires (SWD(2015) 111 *final*), nes šioje ekstremalioje situacijoje, į kurią reikia skubiai reaguoti, politiškai būtina veikti greitai.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Numatoma parama būtų suteikta paskolų pavidalu ir turėtų būti finansuojama per skolinimosi operaciją, kurią ES vardu vykdys Komisija. Paramos poveikis biudžetui atitiks atidėjinius, kurie sudaro 9 % sumų, išmokėtų iš ES išorės veiksmų garantijų fondo. Darant prielaidą, kad paskolos bus išmokėtos 2020 m., ir laikantis garantijų fondo mechanizmą reglamentuojančių

taisyklių², atidėjiniai bus įtraukti $n + 2$ metais, kai n – išmokėjimo metai. Todėl 2020 m. išmokėtų paskolų poveikis, lygus ne didesnei kaip 270 mln. EUR sumai, atsispindės 2022 m. biudžete. Jei dalis paskolų bus išmokėta 2021 m., atitinkami atidėjiniai bus įtraukti į 2023 m. biudžetą.

Komisijos nuomone, Garantijų fonde atidėtos sumos sudaro pakankamą rezervą ES biudžetui apsaugoti nuo neapibrėžtųjų įsipareigojimų, susijusių su šiomis MFP paskolomis. Tačiau negalima atmesti galimybės, kad dėl dabartinių makroekonominių aplinkybių ir galimos kredito rizikos pozicijų koncentracijos gali padidėti poreikis paskolų teikimo laikotarpiu atidėti papildomų biudžeto išteklių.

Komisijos vertinimu, siūlomų MFP operacijų poveikis biudžetui gali būti suderinamas su Komisijos pasiūlymu dėl kitos DFP.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Europos Sąjunga skiria šalims partnerėms iš viso iki 3 mlrd. EUR MFP sumą vidutinio laikotarpio arba ilgalaikėmis paskolomis, kuri padės patenkinti šių šalių išorės finansavimo poreikius 2020–2021 m.

Remiantis preliminarium finansavimo poreikių įvertinimu, teiktinos MFP sumos paramos gavėjoms paskirstomos taip:

- 180 mln. EUR Albanijos Respublikai;
- 250 mln. EUR Bosnijai ir Hercegovinai;
- 150 mln. EUR Gruzijai;
- 200 mln. EUR Jordanijos Hašimitų Karalystei;
- 100 mln. EUR Kosovui;
- 100 mln. EUR Moldovos Respublikai;
- 60 mln. EUR Juodkalnijai;
- 160 mln. EUR Šiaurės Makedonijos Respublikai;
- 600 mln. EUR Tuniso Respublikai;
- 1,2 mlrd. EUR Ukrainai.

Paramos lėšas planuojama išmokėti dviem paskolos dalimis. Pirmąją dalį numatoma išmokėti maždaug 2020 m. viduryje. Antrąją dalį būtų galima išmokėti 2020 m. ketvirtąjį ketvirtį arba 2021 m. pirmąjį ketvirtį, jeigu bus laiku įgyvendintos su šia dalimi susietos politikos priemonės.

Paramą valdys Komisija. Bus taikomos konkrečios Finansinių reglamentą atitinkančios sukčiavimo ir kitų pažeidimų prevencijos nuostatos.

Komisija su kiekvienos šalies partnerės valdžios institucijomis atskirai susitars dėl susitarimo memorandumo, kuriame bus nustatytos reformų priemonės, susijusios su siūloma MFP operacija, įskaitant veiksmų laiko ir sekos aspektus. Be to, kaip ir kitais MFP teikimo atvejais,

² 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10).

lėšų išmokėjimas, be kita ko, priklausys nuo patenkinamos pažangos pagal TVF programą ir tolesnio TVF lėšų mokėjimo šaliai partnerei.

Į pasiūlymą įtraukta laikino galiojimo sąlyga. Siūloma MFP būtų galima naudotis 12 mėnesių nuo pirmosios susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.

Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai kasmet pateiks šio sprendimo įgyvendinimo praėjusiais metais ataskaitą. Be to, Komisija įvertins, ar pasiekti paramos tikslai, be kita ko, atlikdama *ex post* vertinimą, ir jo ataskaitą Komisija pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip per dvejus metus nuo paramos teikimo laikotarpio pabaigos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS**dėl išskirtinės makrofinansinės paramos teikimo plėtros ir kaimyninėms šalims partnerėms per COVID-19 pandemijos krizę**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 212 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) dabartinė COVID-19 krizė daro labai žalingą poveikį ekonominiam ir finansiniam stabilumui plėtros ir kaimynystės regionuose. Šiuo metu šalių partnerių mokėjimų balanso ir fiskalinė būklė yra silpna ir sparčiai prastėja, o ekonomika klimpsta į recesiją. Labai svarbu, kad ES sparčiai ir ryžtingai paremtų šių partnerių ekonomiką. Todėl šis Sąjungos makrofinansinės paramos pasiūlymas apima dešimt šalių partnerių: Albanijos Respubliką, Bosniją ir Hercegoviną, Kosovą*, Juodkalniją, Šiaurės Makedonijos Respubliką plėtros regione; Gruziją, Moldovos Respubliką ir Ukrainą rytinėse kaimyninėse šalyse ir Jordanijos Hašimitų Karalystę bei Tuniso Respubliką pietinėse kaimyninėse šalyse (toliau – šalis (-ys) partnerė (-ės));
- (2) paramos skubumas susijęs su neatidėliotinu šalių partnerių poreikiu gauti finansavimą, kuris papildytų lėšas, kurios bus skiriamos pagal kitas ES priemones ir kurias teiks tarptautinės finansų įstaigos, ES valstybės narės ir kiti dvišaliai paramos teikėjai, siekiant sukurti trumpalaikę politinę erdvę, kurioje valdžios institucijos galėtų įgyvendinti priemones, skirtas kovoti su ekonominiais COVID-19 krizės padariniais;
- (3) kiekvienos šalies partnerės valdžios institucijos ir Tarptautinis valiutos fondas (TVF) susitarė arba netrukus turėtų susitarti dėl programos, kuriai paremti su TVF bus sudarytas finansavimo susitarimas;
- (4) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti išskirtinė finansinė nesusietos ir netikslinės paramos mokėjimų balansui koreguoti priemonė, kuria siekiama patenkinti neatidėliotinus paramos gavėjos išorės finansavimo poreikius, kartu su susitarimu su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) dėl lėšų išmokėjimo, kuris priklauso nuo sutartos ekonominių reformų programos. Per COVID-19 krizę Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti skiriama taip pat ir toms šalims partnerėms, kurios gauna skubų finansavimą iš TVF, ir ji gali būti teikiama be išankstinių veiksmų ir (arba) sąlygų,

*

Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

pavyzdžiui, taikant Greito finansavimo priemonę. Todėl šios paramos trukmė turėtų būti trumpesnė, ją turėtų sudaryti ne daugiau kaip dvi išmokos ir ja turėtų būti remiamas politikos programos, apimančios ribotą reformų priemonių rinkinį, įgyvendinimas;

- (5) šalims partnerėms teikiama Sąjungos finansinė parama atitinka Sąjungos politiką, nustatytą plėtros ir kaimynystės politikos srityse;
- (6) atsižvelgiant į tai, kad šalys partnerės yra arba narystės siekiančios partnerės, narystei besirengiančios šalys partnerės arba šalys partnerės, kurioms taikoma EKP, jos atitinka Sąjungos makrofinansinės paramos reikalavimus;
- (7) atsižvelgiant į tai, kad sparčiai didėjantys šalių partnerių išorės finansavimo poreikiai, kaip numatoma, gerokai viršys TVF ir kitų daugiašalių institucijų suteiksimus išteklius, Sąjungos makrofinansinė parama, kuri bus skiriama šalims partnerėms, dabartinėmis išskirtinėmis aplinkybėmis yra laikoma tinkamu atsaku į šalių partnerių prašymus paremti finansinės padėties stabilizavimą. Sąjungos makrofinansinė parama padėtų stabilizuoti ekonomiką, papildydama išteklius, gaunamus pagal TVF finansinį susitarimą;
- (8) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti siekiama remti šalių partnerių tvarios išorės finansavimo būklės atkūrimą ir tokiu būdu remti atnaujintą ekonominį ir socialinį vystymąsi;
- (9) nustatant Sąjungos makrofinansinės paramos sumą remiamasi preliminariumi kiekvienos šalies partnerės likusių išorės finansavimo poreikių įvertinimu ir atsižvelgiama į jos pajėgumą užsitikrinti finansavimą nuosavais ištekliais, visų pirma panaudojant turimas tarptautines atsargas. Sąjungos makrofinansinė parama turėtų papildyti TVF ir Pasaulio banko programas ir teikiamus išteklius. Nustatant paramos sumą taip pat atsižvelgiama į poreikį užtikrinti sąžiningą Sąjungos ir kitų paramos teikėjų naštos pasidalijimą, taip pat į jau įgyvendinamas kitas Sąjungos išorės finansavimo priemones bei viso Sąjungos dalyvavimo pridėtinę vertę;
- (10) Komisija turėtų užtikrinti, kad Sąjungos makrofinansinė parama teisiškai ir iš esmės atitiktų pagrindinius principus, tikslus ir priemones, kurių imtasi įvairiose išorės veiksmų srityse, bei kitą susijusią Sąjungos politiką;
- (11) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti remiama Sąjungos išorės politika šalių partnerių atžvilgiu. Komisijos tarnybos ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų glaudžiai bendradarbiauti visą makrofinansinės paramos operacijos vykdymo laikotarpį, siekdamas koordinuoti Sąjungos išorės politiką ir užtikrinti jos nuoseklumą;
- (12) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti remiamas šalių partnerių išipareigojimas laikytis Sąjungos pripažįstamų vertybių, tokių kaip demokratija, teisinė valstybė, geras valdymas, pagarba žmogaus teisėms, darnus vystymasis ir skurdo mažinimas, taip pat atviros, taisyklėmis grindžiamos ir sąžiningos prekybos principų;
- (13) išankstinė Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo sąlyga turėtų būti ta, kad šalys partnerės laikytųsi veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą ir teisinę valstybę, ir užtikrintų pagarbą žmogaus teisėms. Be to, konkretūs Sąjungos makrofinansinės paramos tikslai turėtų didinti šalių partnerių viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę už jas ir skatinti struktūrines reformas, skirtas tvariam augimui ir fiskalinei konsolidacijai remti. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų nuolat stebėti, kaip vykdomos išankstinės sąlygos ir kaip siekiama tų tikslų;

- (14) siekiant užtikrinti, kad su Sąjungos makrofinansine parama susiję Sąjungos finansiniai interesai būtų apsaugoti veiksmingai, šalys partnerės turėtų imtis tinkamų priemonių, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitų su šia parama siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais. Be to, turėtų būti parengtos nuostatos, pagal kurias Komisija atliktų patikrinimus, Audito Rūmai – auditus, o Europos prokuratūra naudotųsi savo kompetencija;
- (15) Sąjungos makrofinansinės paramos teikimas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos, kaip Sąjungos biudžeto valdymo institucijų, įgaliojimams;
- (16) atidėjinio, reikalingo makrofinansinei paramai, sumos turėtų derėti su daugiametėje finansinėje programoje numatytais biudžeto asignavimais;
- (17) Sąjungos makrofinansinę paramą turėtų valdyti Komisija. Siekdama užtikrinti, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų stebėti, kaip įgyvendinamas šis sprendimas, Komisija turėtų juos reguliariai informuoti apie su parama susijusius pokyčius ir pateikti jiems atitinkamus dokumentus;
- (18) siekiant užtikrinti vienodas šio sprendimo įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011³;
- (19) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti teikiama atsižvelgiant į ekonominės politikos sąlygas, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume. Siekiant užtikrinti vienodas įgyvendinimo sąlygas ir veiksmingumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai dėl tokių sąlygų derėtis su šalies partnerės valdžios institucijomis, prižiūrint valstybių narių atstovų komitetui laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011. Pagal tą reglamentą patariamoji procedūra paprastai turėtų būti taikoma visais atvejais, išskyrus tuos, kurie numatyti tame reglamente. Atsižvelgiant į galimą didelį paramos, kurios suma didesnė nei 90 mln. EUR, poveikį tikslinga, kad tą ribą viršijančioms operacijoms būtų taikoma nagrinėjimo procedūra. Atsižvelgiant į Sąjungos makrofinansinės paramos kiekvienai šaliai partnerei sumą, patariamoji procedūra turėtų būti taikoma priimant susitarimo memorandumą su Juodkalnija, o nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma priimant susitarimo memorandumą su kitomis šalimis partnerėmis, kurioms taikomas šis sprendimas, ir atitinkamai bet kokiam paramos sumažinimui, sustabdymui ar nutraukimui,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Albanijos Respublikai, Bosnijai ir Hercegovinai, Gruzijai, Jordanijos Hašimitų Karalystei, Kosovui, Moldovos Respublikai, Juodkalnijai, Šiaurės Makedonijos Respublikai, Tuniso Respublikai ir Ukrainai (toliau – partnerė (-ės)) makrofinansinę paramą (toliau – Sąjungos makrofinansinė parama), kurios bendra suma neviršija 3 mlrd. EUR, siekdama paremti šalių partnerių ekonomikos stabilizavimą ir esminių reformų darbotvarkę. Parama padeda patenkinti skubius šalių partnerių mokėjimų balanso poreikius, nustatytus Tarptautinio valiutos fondo (TVF) remiamoje programoje, ir teikiamos šios paramos sumos:

³ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (a) 180 mln. EUR Albanijos Respublikai;
 - (b) 250 mln. EUR Bosnijai ir Hercegovinai;
 - (c) 150 mln. EUR Gruzijai;
 - (d) 200 mln. EUR Jordanijos Hašimitų Karalystei;
 - (e) 100 mln. EUR Kosovui;
 - (f) 100 mln. EUR Moldovos Respublikai;
 - (g) 60 mln. EUR Juodkalnijai;
 - (h) 160 mln. EUR Šiaurės Makedonijos Respublikai;
 - (i) 600 mln. EUR Tuniso Respublikai;
 - (j) 1,2 mlrd. EUR Ukrainai.
2. Visa Sąjungos makrofinansinės paramos suma kiekvienai šaliai partnerei suteikiama paskolų pavidalu. Komisijai suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu skolintis reikiamų lėšų kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų ir jas perskolinti šaliai partnerei. Vidutinis paskolų grąžinimo terminas – ne ilgesnis kaip 15 metų.
3. Sąjungos makrofinansinės paramos mokėjimą valdo Komisija, laikydamasi TVF ir šalies partnerės sudarytų susitarimų. Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pokyčius, susijusius su Sąjungos makrofinansine parama, įskaitant jos išmokas, ir tinkamu metu pateikia toms institucijoms atitinkamus dokumentus.
4. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama 12 mėnesių nuo pirmos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.
5. Jei Sąjungos makrofinansinės paramos mokėjimo laikotarpiu šalies partnerės finansavimo poreikiai gerokai sumažėja, palyginti su pirminiais skaičiavimais, Komisija, laikydamasi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, sumažina paramos sumą, laikinai sustabdo arba nutraukia jos teikimą.

2 straipsnis

1. Išankstinė Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo sąlyga yra ta, kad šalis partnerė turi laikytis veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, ir užtikrinti teisinę valstybę bei pagarbą žmogaus teisėms.
2. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba stebi, kaip šios išankstinės sąlygos laikomasi visu Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpiu.
3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos laikantis Tarybos sprendimo 2010/427/ES⁴.

3 straipsnis

1. Komisija, laikydamasi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, susitaria su kiekvienos šalies partnerės valdžios institucijomis dėl vykdytinų aiškiai apibrėžtų Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo ekonominės politikos ir

⁴ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

finansinių sąlygų, daugiausia dėmesio skirdamos struktūrinėms reformoms ir patikimiems viešiesiems finansams, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume (toliau – susitarimo memorandumas), į kurį įtraukiamas tų sąlygų įvykdymo tvarkaraštis. Susitarimo memorandume išdėstyta ekonominė politika ir finansinės sąlygos atitinka 1 straipsnio 3 dalyje nurodytus susitarimus ar susitarimo memorandumus, įskaitant makroekonominio koregavimo ir struktūrinių reformų programas, kurias remiama TVF įgyvendina šalis partnerė.

2. 1 dalyje nurodytomis sąlygomis visų pirma siekiama didinti šalių partnerių viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę, be kita ko, naudojant Sąjungos makrofinansinę paramą. Rengiant politikos priemones taip pat deramai atsižvelgiama į pažangą, daromą abiem pusėms atveriant rinką, plėtojant taisyklėmis grindžiamą sąžiningą prekybą ir įgyvendinant kitus Sąjungos išorės politikos prioritetus. Komisija reguliariai stebi pažangą, daromą siekiant tų tikslų.
3. Išsamios finansinės Sąjungos makrofinansinės paramos sąlygos nustatomos paskolos susitarime, kurį Komisija turi sudaryti atskirai su kiekvienos šalies partnerės valdžios institucijomis.
4. Komisija reguliariai tikrina, ar tebėra laikomasi 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų, taip pat, ar šalies partnerės ekonominė politika atitinka Sąjungos makrofinansinės paramos tikslus. Atlikdama tikrinimą Komisija glaudžiai koordinuoja veiksmus su TVF ir Pasaulio banku, o prireikus – su Europos Parlamentu ir Taryba.

4 straipsnis

1. Jei laikomasi 3 dalyje nurodytų sąlygų, Komisija Sąjungos makrofinansinę paramą teikia dviem paskolos dalimis. Kiekvienos dalies dydis nustatomas 3 straipsnyje nurodytame susitarimo memorandume.
2. Sąjungos makrofinansinės paramos sumoms prireikus pagal Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 480/2009⁵ nustatomi atidėjiniai.
3. Sprendimą dėl dalių mokėjimo Komisija priima atsižvelgdama į tai, ar įvykdytos visos šios sąlygos:
 - (a) 2 straipsnyje nustatyta išankstinė sąlyga;
 - (b) sėkmingas tęstinis TVF neprevencinio susitarimo dėl kredito suteikimo įgyvendinimas;
 - (c) sėkmingas susitarimo memorandume sutartų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų vykdymas.Antroji dalis iš esmės išmokama ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams po pirmosios dalies išmokėjimo.
4. Jei 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos sąlygos neįvykdomos, Komisija laikinai sustabdo ar nutraukia Sąjungos makrofinansinės paramos išmokėjimą. Tokiais atvejais ji informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie laikino sustabdymo ar nutraukimo priežastis.

⁵ 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10).

5. Sąjungos makrofinansinė parama išmokama šalies partnerės centriniam bankui. Jei laikomasi nuostatų, dėl kurių turi būti susitarta susitarimo memorandume, įskaitant likusių biudžeto finansavimo poreikių patvirtinimą, Sąjungos lėšos gali būti pervedamos finansų ministerijai, kuri yra galutinė paramos gavėja.

5 straipsnis

1. Su Sąjungos makrofinansine parama susijusios skolinimosi ir skolinimo operacijos atliekamos eurai taikant tą pačią lėšų įskaitymo datą, dėl tų operacijų Sąjungai nereikia spręsti su terminų pasikeitimu susijusių klausimų ir ji nepatiria jokios valiutų kurso arba palūkanų normos rizikos ar kokios nors kitos komercinės rizikos.
2. Esant palankioms aplinkybėms ir jei to prašo šalis partnerė, Komisija gali imtis būtinų veiksmų, siekdama užtikrinti, kad paskolos terminai ir sąlygos būtų papildyti išankstinio grąžinimo sąlyga, susijusia su atitinkama skolinimosi operacijų terminų ir sąlygų nuostata.
3. Jei aplinkybės palankios paskolos palūkanų normai sumažinti ir jei to prašo šalis partnerė, Komisija gali nuspręsti refinansuoti visas jos iš pradžių pasiskolintas lėšas ar jų dalį arba gali restruktūrizuoti atitinkamas finansines sąlygas. Refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos atliekamos laikantis 1 ir 4 dalyse nustatytų sąlygų, ir dėl jų neturi būti pratęstas susijusių pasiskolintų lėšų grąžinimo terminas arba padidėti refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos dieną likusi mokėtina pagrindinė suma.
4. Visas Sąjungos išlaidas, susijusias su skolinimosi ir skolinimo operacijomis pagal šį sprendimą, padengia šalis partnerė.
5. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie 2 ir 3 dalyse nurodytų operacijų pokyčius.

6 straipsnis

1. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046⁶.
2. Įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę paramą taikomas tiesioginis valdymas.
3. Į 3 straipsnio 3 dalyje nurodytą paskolos susitarimą įtraukiamos nuostatos, kuriomis:
 - (a) užtikrinama, kad šalis partnerė reguliariai tikrintų, ar tinkamai panaudotas iš Sąjungos biudžeto suteiktas finansavimas, imtųsi atitinkamų pažeidimų ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir prireikus imtųsi teisinių veiksmų neteisėtai pasisavintoms lėšoms, suteiktoms pagal šį sprendimą, išieškoti;
 - (b) užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga, visų pirma numatant konkrečias priemones, skirtas sukčiavimo, korupcijos ir kitų pažeidimų, darančių poveikį Sąjungos makrofinansinei paramai, prevencijai ir kovai su

⁶ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

jais, pagal Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95⁷, Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2185/96⁸ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁹, o toms valstybėms narėms, kurios glaudžiai bendradarbiauja Europos prokuratūros klausimais, – pagal Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹⁰. Būtent šiuo tikslu Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (OLAF) aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus, įskaitant visų pirma patikrinimus ir inspektavimus vietoje, be kita ko, skaitmeninės ekspertizės operacijas ir pokalbius;

- (c) Komisijai arba jos atstovams aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje;
 - (d) Komisijai ir Audito Rūmams aiškiai suteikiami įgaliojimai Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpiu ir jam pasibaigus atlikti auditus, įskaitant dokumentų auditus ir auditus vietoje, pavyzdžiui, veiklos vertinimus;
 - (e) užtikrinama, kad nustačius, jog šalis partnerė, valdydama Sąjungos makrofinansinę paramą, sukčiavo, ėmėsi korupcinių veiksmų arba bet kokios kitos neteisėtos veiklos, darančios neigiamą poveikį Sąjungos finansiniams interesams, Sąjunga turėtų teisę anksčiau laiko susigrąžinti paskolą;
 - (f) užtikrinama, kad visas Sąjungos patirtas išlaidas, susijusias su finansine parama, apmokėtų šalis partnerė.
4. Prieš teikdama Sąjungos makrofinansinę paramą Komisija atlieka veiklos vertinimą ir nustato, ar su tokia parama susiję šalies partnerės finansiniai susitarimai, administracinės procedūros ir vidaus bei išorės kontrolės mechanizmai yra patikimi.

7 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, Juodkalnijai skirtai Sąjungos makrofinansinei paramai taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis, o Sąjungos makrofinansinei paramai kitoms šalims partnerėms, kurioms taikomas šis sprendimas, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

⁷ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

⁸ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

¹⁰ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

8 straipsnis

1. Iki kiekvienų metų birželio 30 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio sprendimo įgyvendinimo praėjusiais metais ataskaitą, įskaitant to įgyvendinimo vertinimą. Ataskaitoje:
 - (a) išnagrinėjama pažanga, padaryta įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę paramą;
 - (b) įvertinama šalių partnerių ekonominė padėtis ir perspektyvos, taip pat pažanga, padaryta įgyvendinant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas politikos priemones;
 - (c) nurodomas susitarimo memorandume nustatytų ekonominės politikos sąlygų, šalių partnerių einamųjų ekonominių ir fiskalinių rezultatų ir Komisijos sprendimų išmokėti Sąjungos makrofinansinės paramos dalis ryšys.
2. Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyto paramos teikimo laikotarpio pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia *ex post* vertinimo ataskaitą, kurioje įvertinami suteiktos Sąjungos makrofinansinės paramos rezultatai bei veiksmingumas ir jos indėlio į paramos tikslus mastas.

9 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

- 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
- 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje
- 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis
- 1.4. Tikslas (-ai)
- 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
- 1.6. Trukmė ir finansinis poveikis
- 1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

2. VALDYMO PRIEMONĖS

- 2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės
- 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema
- 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. *Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*
 - 3.2.2. *Numatomas poveikis veiklos asignavimams*
 - 3.2.3. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*
 - 3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*
 - 3.2.5. *Trečiųjų šalių įnašai*
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Makrofinansinė parama plėtros ir kaimyninėms šalims partnerėms per COVID-19 pandemijos krizę

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje¹¹

Politikos sritis: ekonomikos ir finansų reikalai

Veikla: tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

☒ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus**¹²

☒ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

„Naujas darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų postūmis: didinti gerovę už ES ribų“

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

Konkretus tikslas

„Didinti gerovę už ES ribų“

Atitinkama VGV / VGB veikla

Su Ekonomikos ir finansų reikalų GD susijusi veikla yra siejama su:

a) makrofinansinio stabilumo užtikrinimu ir augimą skatinančių reformų už ES ribų rėmimu, be kita ko, palaikant nuolatinį ekonominį dialogą su pagrindinėmis šalimis partnerėmis ir teikiant makrofinansinę paramą bei

b) plėtros proceso, ES plėtros ir kaimynystės politikos įgyvendinimo ir kitų ES prioritetų šalyse partnerėse rėmimu vykdant ekonominę analizę ir atliekant politikos vertinimą ir teikiant konsultacijas.

¹¹ VGV – veikla grindžiamas valdymas; VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

¹² Kaip nurodyta Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

- Padėti patenkinti šalies partnerės išorės finansavimo poreikius, atsižvelgiant į tai, kad dėl tebesitęsiančios COVID-19 krizės labai pablogėjo jos išorės sąskaitos.
- Sumažinti šalies partnerės biudžeto finansavimo poreikius.
- Remti fiskalinio konsolidavimo pastangas ir išorės pozicijos stabilizavimą pagal numatytą TVF programą.
- Remti struktūrines reformas, kuriomis siekiama gerinti bendrą makroekonominį valdymą, stiprinti ekonomikos valdymą ir skaidrumą bei gerinti tvaraus augimo sąlygas.

1.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.

Šalių partnerių valdžios institucijų bus prašoma reguliariai pranešti Komisijos tarnyboms apie tam tikrus ekonominius rodiklius, o prieš išmokant paramos dalis – pateikti išsamią ataskaitą apie tai, kaip laikomasi sutartų politikos sąlygų.

Komisijos tarnybos, atlikusios šalių partnerių finansinių ir administracinių procedūrų veikimo įvertinimą, prireikus ir toliau stebės valstybės finansų valdymą. ES delegacija šalyse partnerėse taip pat reguliariai teiks ataskaitas paramos stebėsenai svarbiais klausimais. Komisijos tarnybos palaikys glaudžius ryšius su TVF ir Pasaulio banku, kad iš šių organizacijų pasisemtų patirties, susijusios su jų veikla atitinkamoje šalyje partnerėje.

Teisėkūros procedūra priimamo sprendimo pasiūlyme numatyta teikti metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje įvertinamas šios operacijos įgyvendinimas. Nepriklausomas paramos *ex post* vertinimas bus atliktas per dvejus metus nuo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Parama bus išmokėta su sąlyga, kad bus laikomasi išankstinių politinių sąlygų ir bus sėkmingai įgyvendinamas šalies partnerės ir TVF finansavimo susitarimas. Be to, Komisija ir šalies partnerės valdžios institucijos susitaria dėl konkrečių politikos sąlygų, išvardytų susitarimo memorandume.

Paramos lėšas planuojama išmokėti dviem paskolos dalimis. Pirmąją dalį numatoma išmokėti 2020 m. viduryje. Antrąją dalį būtų galima išmokėti 2020 m. ketvirtąjį ketvirtį arba 2021 m. pirmąjį ketvirtį, jeigu bus laiku įgyvendintos su kiekviena dalimi susietos politikos priemonės.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Makrofinansinės paramos priemonė yra politika grindžiama priemonė, kuria siekiama sušvelninti trumpalaikius ir vidutinės trukmės išorės finansinius poreikius. Per dabartinę COVID-19 krizę MFP padės suteikti ekonominės erdvės valdžios institucijoms, kad jos galėtų imtis veiksmingų ekonominių priemonių krizei įveikti. Siūloma MFP padės šaliai partnerei įveikti ekonominius sunkumus, kuriuos padidino

COVID-19 krizė, taip pat skatinti makroekonominį ir politinį šalių partnerių stabilumą. MFP papildys tarptautinių finansų įstaigų, dvišalių paramos teikėjų ir kitų ES finansų įstaigų teikiamus išteklius. Taip ji prisidės prie bendro tarptautinės bendruomenės teikiamos finansinės paramos ir kitos ES finansinės paramos, įskaitant paramos biudžetui operacijas, veiksmingumo.

Be MFP finansinio poveikio, siūloma programa sustiprins vyriausybių įsipareigojimą vykdyti reformas ir jų siekį užmegzti glaudesnius santykius su ES. Šito bus pasiekta, be kita ko, tinkamai laikantis paramos išmokėjimo sąlygų. Atsižvelgiant į platesnio masto kontekstą, programa parodys, kad ES yra pasirengusi remti šalis partneres ekonominių sunkumų metu.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Šalyse partnerėse vykdomoms makrofinansinės paramos operacijoms taikomas *ex post* vertinimas. Iki šiol atliktuose (užbaigtų MFP programų) vertinimuose daroma išvada, kad MFP operacijomis prisidedama (nors kartais nedaug ir netiesiogiai) prie didesnio šalies partnerės išorės tvarumo, makroekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų vykdymo pažangos. Daugeliu atvejų MFP operacijos darė teigiamą poveikį šalies partnerės mokėjimų balansui ir padėjo sušvelninti jos biudžeto suvaržymus. Jos taip pat lėmė šiek tiek didesnį ekonomikos augimą.

1.5.4. *Suderinamumas ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

ES yra viena iš pagrindinių paramos Vakarų Balkanų, pietų ir rytų kaimyninėms šalims teikėjų, remianti jų ekonomines, struktūrines ir institucines reformas ir pilietinę visuomenę. Šiomis aplinkybėmis MFP papildė kitus ES išorės veiksmus arba priemones, kuriais remiamos šalys partnerės. Ji taip pat suderinta su bendra paramos sistema, kurioje apibrėžiamos sritys, kurioms teikiama dvišalė pagalba pagal 2014–2020 m. Europos kaimynystės priemonę ir Pasirengimo narystei paramos priemonę.

Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausia pridėtinė MFP vertė būtų ta, kad ji padėtų kurti stabilią makroekonominę sistemą, be kita ko, skatinant užtikrinti tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų vykdymo pagrindą. MFP nėra reguliarios finansinės paramos priemonė ir nutraukiama iš karto, kai tik atkuriamas šalies partnerės išorės finansinės padėties tvarumas.

MFP taip pat papildytų numatomus tarptautinės bendruomenės intervencinius veiksmus, visų pirma TVF ir Pasaulio banko remiamas koregavimo ir reformų programas.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

X Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ribota:

- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo 2020 m. birželio mėn. iki 2021 m. gegužės mėn.
- ☐ Finansinis poveikis nuo 2022 iki 2023 m.

☐ Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė neribota:

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)¹³

X Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☐ Finansinio reglamento 208 ir 209 straipsniuose nurodytiems organams;
- ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

¹³

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pagal šį sprendimą finansuojamus veiksmus Komisija įgyvendins pagal tiesioginio valdymo principus iš būstinės ir su Sąjungos delegacijų parama.

Ši parama yra makroekonominio pobūdžio, o jos struktūra suderinama su TVF remiama programa. Komisijos tarnybos vykdys stebėseną remdamosi susitarimo su TVF ir konkrečių reformų priemonių, dėl kurių bus susitarta susitarimo memorandume su šalių partnerių valdžios institucijomis, įgyvendinimo pažanga (taip pat žr. 1.4.4 punktą), o jos dažnumas priklausys nuo dalių skaičiaus.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

Su siūlomomis MFP operacijomis susijusi pasitikėjimo, strateginė ir politinė rizika.

Yra rizikos, kad MFP galėtų būti naudojama nesąžiningai. Kadangi MFP nėra skirta konkrečioms išlaidoms (priešingai, nei, pavyzdžiui, projektų finansavimo atveju), ši rizika yra susijusi su tokiais veiksniais, kaip šalies partnerės centrinio banko ir Finansų ministerijos bendra valdymo sistemų kokybė, administracinės procedūros, kontrolės ir priežiūros funkcijos, IT sistemų saugumas ir pakankamas vidaus ir išorės audito pajėgumas.

Kita rizika kyla dėl to, kad šaliai partnerei gali nepavykti įvykdyti finansinių įsipareigojimų ES, susijusių su siūlomomis MFP paskolomis (įsipareigojimų neįvykdymo arba kredito rizika), pavyzdžiui, gerokai pablogėjus šalies partnerės mokėjimų balansui ir fiskalinei būklei.

2.2.2. Informacija apie įdiegtą vidaus kontrolės sistemą

Makrofinansinei paramai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai, kaip numatyta Finansinio reglamento 129 straipsnyje.

Ex ante: Komisijos atliekamas valdymo ir kontrolės sistemų vertinimas šalyse partnerėse. Komisija, jei reikia, remdamasi konsultantų technine parama, atlieka kiekvienos šalies partnerės finansinės grandinės ir kontrolės aplinkos *ex ante* veikimo vertinimą. Siekiant užtikrinti pagrįsto lygio patikimą finansų valdymą, atliekama apskaitos procedūrų, Centrinio banko ir Finansų ministerijos pareigų atskyrimo ir vidaus bei išorės audito analizė. Jei nustatoma trūkumų, jų ištaisymas pateikiamas kaip sąlyga, kuri turi būti įvykdyta, kad parama būtų išmokėta. Be to, prireikus taikoma speciali mokėjimų tvarka (pvz., tikslinės sąskaitos).

Įgyvendinimo metu: Komisijos atliekami periodinių šalių partnerių deklaracijų patikrinimai. Mokėjimų: 1) stebėseną – ar vykdomos sutartos sąlygos – vykdo Ekonomikos ir finansų reikalų GD darbuotojai, glaudžiai bendradarbiaudami su ES delegacijomis ir išorės suinteresuotosiomis šalimis, pvz., TVF, ir 2) jiems taikoma finansų grandinėje (2 modelyje) nustatyta įprasta Ekonomikos ir finansų reikalų GD naudojama kontrolės procedūra, įskaitant finansų padalinio atliekamą patikrinimą, ar įvykdytos sąlygos, susijusios su pirmiau minėtos paramos išmokėjimu. Su MFP operacijomis susijusioms išmokoms gali būti taikomas papildomas nepriklausomas

GD *ex post* kontrolės grupės pareigūnų atliekamas *ex post* patikrinimas (dokumentų patikrinimas ir (arba) patikrinimai vietoje). Tokie patikrinimai taip pat gali būti pradėti atsakingo perįgaliotojo leidimus suteikiančio pareigūno prašymu. Mokėjimų nutraukimas ir sustabdymas, finansinis koregavimas (vykdomas Komisijos) ir lėšų susigrąžinimas gali būti vykdomi prireikus (iki šiol to daryta nebuvo) ir yra aiškiai numatyti finansavimo susitarimuose su šalimis partnerėmis.

2.2.3. *Kontrolės sąnaudų ir naudos apskaičiavimas ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas*

Įdiegtos kontrolės sistemos, pavyzdžiui, *ex ante* veiklos vertinimai arba *ex post* vertinimai, užtikrino, kad MFP mokėjimų faktinis klaidų lygis būtų 0 %. Nėra žinomų sukčiavimo, korupcijos ar neteisėtos veiklos atvejų. MFP operacijos turi aiškią intervencijos logiką, kuri leidžia Komisijai įvertinti jų poveikį. Kontrolės priemonės užtikrina patikinimą ir leidžia pasiekti politikos tikslus bei prioritetus.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

Siekiant sumažinti sukčiavimo riziką, buvo ir bus imtasi kelių priemonių.

Visų pirma, į susitarimą dėl paskolos bus įtrauktos nuostatos dėl inspektavimo, sukčiavimo prevencijos, auditų ir lėšų susigrąžinimo sukčiavimo arba korupcijos atvejais. Taip pat numatoma, kad bus nustatytos konkrečios politikos sąlygos, taikomos teikiant paramą, įskaitant sąlygas viešųjų finansų valdymo srityje, siekiant stiprinti veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę. Be to, parama būtų išmokėta į specialią sąskaitą šalies partnerės centriniame banke.

Laikydamosi Finansinio reglamento reikalavimų, jei reikia, Komisijos tarnybos taip pat atliks šalies partnerės finansų srautų ir administracinių procedūrų veikimo vertinimą, kad patikrintų, ar yra pakankamai garantijų, jog įdiegtos tinkamos paramos, įskaitant MFP, programos valdymo procedūros. Vertinimas apims tokias sritis kaip biudžeto sudarymas ir vykdymas, viešojo vidaus finansų kontrolė, vidaus ir išorės auditas, viešieji pirkimai, pinigų ir viešosios skolos valdymas, taip pat Centrinio banko nepriklausomumas. Šios srities pokyčius ir toliau atidžiai stebės šalyse partnerėse esančios ES delegacijos. Komisija taip pat pasitelkia biudžeto paramos operacijas, kad padėtų atitinkamų šalių partnerių valdžios institucijoms gerinti viešųjų finansų valdymo sistemas, ir šias pastangas labai remia ir kiti paramos teikėjai.

Galiausiai paramai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai, kaip numatyta Finansinio reglamento 129 straipsnyje.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kurioms daromas poveikis

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija 2014–2020 m.	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
		DA / NDA ¹⁴	ELPA šalių ¹⁵	Valstybių kandidačių ¹⁶	Trečiųjų valstybių	Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies a punktą
4	01 03 02 Makrofinansinė parama	Skirtumas	NE	NE	NE	NE
4	01 03 06 Garantijų fondo atidėjiniai	NDA	NE	NE	NE	NE

- 01 03 06 – pagal Komisijos pasiūlymą Išorės veiksmų garantijų fondui pagal Garantijų fondo reglamentą Nr. 480/2009 bus atidėti asignavimai iš biudžeto eilutės 01 03 06 („Garantijų fondo atidėjiniai“), siekiantys 9 % visų neįvykdytų skolinių kapitalo įsipareigojimų. Atidėjinių suma apskaičiuojama n metų pradžioje, iš planuojamos sumos atėmus Fondo grynojo turto vertę n–1 metų pabaigoje. Ši atidėjinių suma n metais įrašoma į n + 1 metų biudžeto projektą, o n + 1 metų pradžioje visa ši suma viena operacija pervedama iš biudžeto eilutės „Garantijų fondo atidėjiniai“ (biudžeto eilutė 01 03 06). Todėl apskaičiuojant Fondo atidėjinių sumą 9 % visos faktiškai išmokėtos sumos bus įskaičiuota į planuojamą n – 1 metų pabaigos sumą.
- Pastaba. Pagal 2021–2027 m. DFP bus taikoma nauja biudžeto nomenklatūra, kuri dar nepriimta. Todėl poveikis biudžetui atsispindės biudžeto eilutes pakeisiančiose biudžeto eilutėse.

¹⁴ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

¹⁵ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

¹⁶ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių valstybių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	4	ES kaip pasaulinio masto partnerė
--	----------	--

GD: Ekonomikos ir finansų reikalų			2020	2021	2022	2023	IŠ VISO
• Veiklos asignavimai							
Biudžeto eilutė 01 03 06 „Garantijų fondo atidėjiniai“	Įsipareigojimai	(1)			270,0		270,0
	Mokėjimai	(2)			270,0		270,0
Biudžeto eilutė 01 03 02 „Makrofinansinė parama“ (veiklos vertinimas ir <i>ex post</i> vertinimas)	Įsipareigojimai	(3a)	0,350			0,450	0,800
	Mokėjimai	(4a)	0,350			0,450	0,800
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų paketo lėšų¹⁷			-	-	-	-	
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIĄ	Įsipareigojimai	= 1 + 3	0,350		270,0	0,450	270,8
	Mokėjimai	= 2 + 4	0,350		270,0	0,450	270,8

¹⁷ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2020	2021	2022	2023	IŠ VISO
GD: Ekonomikos ir finansų reikalų						
• Žmogiškieji ištekliai		1,614	-	0,007	0,009	1,630
• Kitos administracinės išlaidos		0,240	-	-	-	0,240
IŠ VISO Ekonomikos ir finansų reikalų GD	Asignavimai	1,854	-	0,007	0,009	1,870

IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)					
--	--	--	--	--	--	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2020	2021	2022	2023	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	2,204		270,007	0,459	272,670
	Mokėjimai	2,204		270,007	0,459	272,670

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir atliktus darbus ↓			2020	2021	2022	2023	IŠ VISO						
	ATLIKTI DARBAI												
	Rūšis ¹⁸	V i d u t i n ė s ą n a u d o s	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų	
1 KONKRETUS TIKSLAS ¹⁹ ...													
- Atliktas darbas	Veiklos vertinimas		5	0,350									
- Atliktas darbas	Garantijų fondo atidėjiniai						1	270,0					
- Atliktas darbas	Ex post vertinimas								3	0,450			

¹⁸ Atlikti darbai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

¹⁹ Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

1 konkretaus tikslo tarpinė suma										
IŠ VISO IŠLAIDŲ		0,350				270,0		0,450		270,8

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2020	2021	2022	2023	IŠ VISO
--	------	------	------	------	---------

Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA					
Žmogiškieji ištekliai	1,614	-	0,007	0,009	1,630
Kitos administracinės išlaidos	0,240	-	-	-	0,240
Tarpinė suma pagal daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	1,854	-	0,007	0,009	1,870

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ ²⁰					
Žmogiškieji ištekliai					
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos					
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ					

IŠ VISO					
----------------	--	--	--	--	--

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

²⁰ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2020	2021	2022	2023
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)				
XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	7,5		0,03	0,04
XX 01 01 02 (Delegacijos)				
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)²¹				
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)	5,75		0,03	0,03
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JED delegacijose)				
XX 01 04 yy ²²	- būstinėje			
	- delegacijose			
XX 01 05 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)				
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – tiesioginiai moksliniai tyrimai)				
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)				
IŠ VISO	13,25		0,06	0,07

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	ECFIN Direktorato D direktorius turi: prižiūrėti ir valdyti operaciją, palaikyti ryšius su Taryba ir Parlamentu priimant sprendimą ir patvirtinant susitarimo memorandumą (SM), vesti derybas su paramos gavėjos valdžios institucijomis dėl SM, peržiūrėti ataskaitas, vadovauti misijoms ir vertinti pažangą, padarytą siekiant laikytis sąlygų. ECFIN Direktorato D skyriaus vadovas / skyriaus vadovo pavaduotojas turi: padėti direktoriui valdyti operaciją, palaikyti ryšius su Taryba ir Parlamentu priimant sprendimą ir patvirtinant SM, vesti derybas dėl SM ir (kartu su L direktoratu) susitarimo dėl paskolos programos su paramos gavėjos valdžios institucijomis, peržiūrėti ataskaitas ir vertinti pažangą, padarytą siekiant laikytis sąlygų. ECFIN ekonomistai, MFP sektorius (D direktoratas) turi: parengti sprendimą ir SM, palaikyti ryšius su valdžios institucijomis ir tarptautinėmis finansų institucijomis, vyksti į patikrinimo komandiruotes, parengti Komisijos tarnybų ataskaitas ir Komisijos procedūras, susijusias su paramos administravimu, palaikyti ryšius su išorės ekspertais dėl veiklos vertinimo ir <i>ex post</i> vertinimo. Biudžeto GD E direktoratas (E1, E2 ir E3 skyriai, prižiūrint direktoriui) turi: parengti
--------------------------------------	--

²¹ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Junior Expert in Delegations“).

²² Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

	susitarimą dėl paskolos programos, vesti derybas su paramos gavėjos valdžios institucijomis ir pasirūpinti, kad jį patvirtintų atsakingos Komisijos tarnybos ir pasirašytų abi šalys. Vykdyti priežiūrą po paskolos susitarimo įsigaliojimo. Parengti Komisijos sprendimą (-us) dėl skolinimo sandorio (-ių), užtikrinti tolesnius veiksmus po prašymų suteikti lėšų pateikimo, parengti ir vykdyti finansavimo sandorį (-ius) ir išmokėti lėšas paramos gavėjai. Vykdyti netiesioginio aptarnavimo veiklą siekiant prižiūrėti paskolos (-ų) išmokėjimą. Parengti atitinkamas šios veiklos ataskaitas.
Išorės darbuotojai	

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.
- ☐ Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

Paaiškinti, kaip reikia pakeisti programavimą, ir nurodyti atitinkamas biudžeto eilutes bei sumas.

- ☐ Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

- ☒ Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.
- Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
- ☐ nuosaviems ištekliams
- ☐ įvairioms pajamoms.

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ²³						
		N metai	N + 1 metai	N + 2 metai	N + 3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
..... straipsnis								

Įvairių asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-ioms) daromas poveikis.

--

Nurodyti poveikio pajamoms apskaičiavimo metodą.

--

²³

Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 25 % surinkimo sąnaudų.